

2025

Eerder verscheen van Johan Fretz bij Lebowski Publishers:

Hart voor kunst

Johan Fretz

FRETZ
2025

Lebowski Achievers, Amsterdam 2012

© Johan Fretz, 2012

© Nederlandse uitgave: Lebowski Achievers, Amsterdam 2012

Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam

Logo-ontwerp Fretz 2025: Jeroen de Gooijer

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

Foto auteur: © Jonas Sacks

ISBN 978 90 488 1139 7

NUR 301

www.fretz2025.nl

www.achievers.nl

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Achievers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

*'Time may change me
But I can't trace time'*

'Changes', David Bowie

Proloog

Ik ben Johannes Daniël Christophorus Fretz, zoon van Jan Fretz, een blanke Hagenees uit de Druivenstraat, en Virginia Brouwn, een Surinaamse vrouw die werd geboren in Paramaribo toen dat nog Nederlands grondgebied was.

Mijn ouders ontmoetten elkaar in een Haagse kroeg, ergens midden jaren zeventig. Jan was daar de gangmaker, iemand die voortdurend het hoge woord voerde over politiek en voetbal, maar gedurende de avond steeds minder goed te volgen was doordat hij altijd te veel zoop. Op een avond stapte een Surinaamse dat café binnen. Ze zag eruit als een oogverblindend catwalk-model en dat was ze ook. Virginia Brouwn had in Paramaribo talloze modeshows gelopen, ze stond zelfs in een reportage over een nieuwe generatie Surinaamse Nederlanders van de *Panorama*. In het interview met dat blad had ze verteld dat ze later met een grote, sterke blonde man wilde trouwen en vier kinderen zou krijgen. Inmiddels woonde ze amper twee jaar in Nederland, ze was als laatste van een gezin van elf uit Paramaribo naar hier gekomen om haar school af te maken en werkte nu in de psychiatrische zorg.

Haar oog viel meteen op Jan. Hij had een hoekig, knap gezicht, met bolle wangen, een geprononceerde neus en zwart halflang haar. Aan zijn tafel was het rumoerig, er werd gelachen, geroepen en gezopen. Jan vertelde met grote gebaren hoe de wereld er volgens hem uit moest komen te zien, terwijl hij zijn blik af en toe subtiel richtte op de donkere schone die hem bij de bar stond te bekijken. Hij zette uiteen wat er niet klopte aan Vietnam en de oneerlijke verdeling van welvaart, sprak over het vermogen van zijn generatie een verschil te maken. Zijn beschonken, gemêleerde

gezelschap hoorde de vurige betogen aan. Sommigen lachten hem uit. Of toe. Een aantal van de mannen ging ertegen in. De vrouwen dronken witte wijn. Virginia kwam er ongevraagd bij zitten. Ze kende niemand, maar dat maakte in de jaren zeventig weinig uit.

Na de laatste ronde nodigde Jan het hele gezelschap uit om bij hem thuis verder te drinken. Virginia zag haar kans schoon. Eenmaal op de bank in zijn appartement sloot ze haar ogen en deed ze alsof ze in slaap viel. Toen het buiten licht werd en iedereen vertrok, zat zij daar nog altijd stilzwijgend met haar ogen dicht, hopend dat haar toneelspel onopgemerkt bleef.

‘Wil dat meisje dat doet alsof ze slaapt ook opstaan en naar huis gaan?’ vroeg Jan.

Virginia opende haar ogen en begon te giechelen. ‘Zou je me niet eens wat te drinken aanbieden?’

‘Wil je een glas melk?’

‘Melk? Je biedt een dame om drie uur ’s nachts toch geen melk aan?’

‘Ik heb niks anders. Graag of niet.’

Ze ging nooit meer weg. Jan Fretz en Virginia Brouwn vormden een kleurrijk stel dat zorgeloos meesurfte op de golven van de tijdsgeest. Jan had talloze losse baantjes en was niet van plan zich te laten vangen in het keurslijf van burgerlijkheid. Virginia werkte in een inrichting voor verstandelijk gehandicapten die stuk voor stuk gek op haar waren, net als alle kinderen die op straat spontaan op haar af renden. Jan en Virginia werkten hard en verdienden meer dan nodig was om hun bescheiden etage te kunnen bekostigen. Maar aan sparen deden ze niet. Ze gaven grote feesten en diners, bliezen hun boxen op met muziek van The Doors en The Rolling Stones, dansten samen over het huiskamertapijt op Simon & Garfunkel, Nina Simone en Boudewijn de Groot. Ze verstopten briefjes van honderd gulden in boeken van Campert en Reve en als ze die na verloop van tijd vonden, sprongen ze op vrijdag in hun oude eend richting Parijs. Ze pasten voor een halfjaar op een kasteel in Frankrijk, het eigendom van vrienden, reisden

door naar India op zoek naar spirituele verrijking en innerlijke revolutie, sloten zich een tijdje aan bij de Bhagwan en slenterden in oranje gewaden door New Delhi. Maandenlang woonden ze in een commune, speelden volgens de regels van de vrije liefde en omarmden de langzaam verstrijkende tijd als een eindeloze stroom van mogelijkheden. Ze demonstreerden, omringd door generatiegenoten, tegen misstanden in de volle overtuiging dat zij de wereld met slechts een zee aan liefde konden betoveren en veranderen in een plek waar alleen nog ruimte bestond voor hoop en schoonheid.

En toen, op 20 september 1985, in het Merwede Ziekenhuis in Dordrecht, kwam ik, hun eerste en enige kind, een mengelmoes van Duits, Frans, Canadees, Afrikaans, Chinees en Oranje bloed. Ze waren van plan me Daniël te noemen, maar toen de zuster vroeg hoe de kleine heette, antwoordden ze allebei in koor: 'Johan.' Ze schrokken, keken elkaar verbaasd aan, barstten in lachen uit en omarmden het bizarre toeval.

Dat is nu bijna veertig jaar geleden. Bijna een halve eeuw. Dat is meer dan ik me kan voorstellen – en vooral meer dan ik me wil voorstellen. Ik sta op de Almeerse dijk, waar ik vroeger uren overheen slenterde, mijmerend over de grootse toekomst die toen nog voor me lag. Zelfs hier, in deze polderstad die relatief kort geleden is bedacht, is weinig onaangetast of onveranderd gebleven. Zo rap als dat gaat. Zo kort maar ben je jong en veelbelovend, voor je ineens beseft dat je beste dagen misschien al achter je liggen, maar wat blijft is de drang iets groots te verrichten waar nog eeuwen over zal worden gepraat.

'Ja... We kunnen wel gaan,' zeg ik.

'Natuurlijk, meneer,' zegt Hendrik. Hij opent het portier van de geblindeerde en gepantserde Mercedes die me door de Geheime Dienst ter beschikking is gesteld. Ik glimlach, klop hem op de schouder en stap in.

Weg van de haven, de begraafplaats, langs de plek waar ik ooit met Mila rende, voorbij het open veld waarop ik vroeger uren met

mijn vader voetbalde, en dat nu wordt ontsierd door een hondslelijke en torenhoge flat. Ik vang nog net een glimp op van de begraafplaats die erachter schuilgaat. Hendrik zingt mee met de radio: 'Zing, vecht, huil, bid...' We nemen de afslag, rijden de snelweg richting Amsterdam op. Hendrik drukt het gaspedaal nog harder in. Ik bekijk in de weerspiegeling van het raam mijn vermoeide gezicht en sluit zingend mijn ogen.

Het is 6 juli 2025. Het is verkiezingsdag. Over twaalf uur weet ik of ik de volgende minister-president ben van het Koninkrijk der Nederlanden.

DEEL I

1.

De zon kwam alweer op toen ik Adolf Hitler snurkend in mijn bed aantrof. Hij lag op zijn rug, zijn handen rustend op zijn opvallend dikke pens en zijn snor scheef op zijn mond geplakt. Er kleefden opgedroogde stukjes kots aan zijn kin. Ik zou ervan geschrokken zijn de Führer zo op mijn tweepersoonsboxspring aan te treffen, als ik niet geweten had dat het Ronald Boonstra was die hier lag, de laveloze kastelein van bruin café De Batavia.

Natuurlijk was het uit de hand gelopen. Dat wist ik al vanaf het moment dat mijn huisgenoot en goede vriend Willem twee maanden eerder met zijn idee was gekomen Het Grote Taboeëst in ons huis te organiseren. Het concept was eenvoudig: iedereen die kwam moest zich verkleden als een ongewenste figuur uit het heden of de geschiedenis, iemand over wie in de samenleving liever niet werd gepraat. Met de voorbereidingen had ik me zo min mogelijk bemoeid, maar Willem en Elin, de blonde geneeskundestudente die bij ons in huis woonde, hadden het nergens anders meer over. Langzaam had ik onze nederige etage op de Marco Polostraat in Amsterdam-West zien veranderen in het schaamteloze schimmenrijk van satan. Aan de muur hingen uitvergroete pornofoto's van een grofheid die het daglicht niet kon verdragen, de vermissingsadvertentie van Natalee Holloway en een wandvullende poster van Arjen Robben tijdens het beslissende moment van de WK-finale van 2010 tegen Spanje. Nog altijd kon ik het voetje van keeper Casillas niet aanzien.

Ik had medelijden met onze werkster TumTum die zich in de aanloop naar het feest hoofdschuddend moet hebben afgevraagd bij wat voor naargeestige idioten ze over de vloer kwam. Waarom

we überhaupt een werkster hadden terwijl ik nauwelijks in staat was genoeg geld voor de huur bijeen te schrapen, lag voornamelijk aan Elin. Of nou goed, aan het feit dat Elin in tegenstelling tot Willem en wel waarde hechtte aan een schoon huis. En het moet gezegd worden: zonder haar en TumTum waren we allang overgeleverd geweest aan ongedierte.

Naarmate de dag des onheils dichterbij kwam, werd er met geld gesmeten om het feest de groteske uitstraling te geven die het verdiende. Geld dat ik niet had, dat Elin nauwelijks had, dat Willem wel had.

‘Betaal me maar terug als je beroemd bent,’ zei Willem als ik me verontschuldigde voor mijn beperkte bijdrage.

Het belangrijkste waren de kostuums. Elin was overtuigd vegetariër, maar had ervoor gekozen haar liefde voor dieren voor één keer overboord te gooien en in bont gekleed te gaan. Dit resulteerde in een angstaanjagend doodgeslagen vosje dat ze via Marktplaats op de kop had getikt en beschaamd over haar schouders hing.

‘Gaat dit te ver?’

‘Veel te ver – prachtig!’ antwoordde Willem. Zelf had hij bij een feestwinkel een Napoleonkostuum gehuurd dat volgens hem in combinatie met de ketting die hij bij zich droeg desgewenst ook kon fungeren als outfit van een Amerikaanse slavendrijver.

Omdat ik zoals gezegd voortdurend blut was en dus geen geld had voor een gênant kostuum, stelde Willem voor dat ik zijn werkende polaroidcamera zou gebruiken en als Pakistaan het taboedoorbrekend gezelschap op de carrièreverwoestende plaat zou vastleggen. Ik vond het een perfect plan, zeker omdat ik toevallig ook nog een bos oerlelijke bloemen had liggen, een bedankje voor het ceremoniemeesterschap op de begrafenis van de buurvrouw van mijn ouders. Dat moest een teken zijn geweest: de een zijn dood is de ander zijn weg naar een avond als polaroidpaki.

Fusten bier waren de trap op gesjouwd; de kleine forse Karel, een bevriende Molukker van vijfenveertig die eruitzag als een reusachtige baby, had zijn draaitafels en versterkers geïnstalleerd,

de meubels waren zo goed en kwaad als het kon opzij gesjouwd en er was een discobal aan het plafond bevestigd. In de deuropening hadden we een oude kast gezet, zodat iedereen bij binnenkomst automatisch uit de kast zou moeten komen.

De drank stond keurig in winkelwagentjes op het koele balkon. Willem, Elin en ik stonden in de huiskamer: Napoleon, Mevrouw de Bont en Shuresh, de Pakistaanse polaroidkoning.

‘Het wachten is op de eerste Duitsers,’ verklaarde Willem toen we naar de deuropening keken, wachtend op de verstotenen van het wereldtoneel.

We zagen vier bloedmooie corpsmeisjes verkleed als kindsoldaten door de kastdeuren kruipen. Een halfuur later stond het hele huis vol met verbannen figuren. Gebroederlijk leunde een lid van de Ku Klux Klan met een pedofiele priester tegen de muur terwijl Marc Dutroux biertjes stond te tappen. Uit de boxen schalden Falco’s ‘Amadeus’, de Bee Gees en het volledige repertoire van ABBA. Kim Jong-il stond samen met George W. Bush uit het raam te pissen, meisjes toonden gierend van het lachen hun ongeschooren benen en oksels, het doodgeslagen vosje van Elin werd gebruikt om Joran van der Sloot – mijn oude baas van een kroeg in de stad – neer te swaffelen. Bart Verbunt, een jongen die altijd op feestjes opdook zonder dat iemand hem kende, had een babypop aan zijn kruis vastgenageld en stond zoals gewoonlijk emotioneel meisjes te versieren, terwijl mijn oude huisgenoot, politicologie-student Arno Hessels, in een Duits voetbaltenue tegen me aan hing te blaten.

‘Als jij ooit nog premier wilt worden, Johan Fretz, dan zou ik maar een beetje uitkijken. Stel dat er over twintig jaar opeens een foto opduikt waarop jij staat te lachen tussen een lid van de KKK, de Führer en een pedofiele priester met een babypop aan zijn kruis, dan kun je speecheen wat je wilt: vergeet het maar!’

Hessels meende dat hij mij binnen twintig jaar minister-president kon maken, sinds hij me een paar weken eerder had zien spreken op een kleine progressieve manifestatie op het Malieveld.

Ik had daar een menigte van zo'n vijfhonderd mensen toegesproken op een veredelde zeepkist. Mijn toespraak had een onverwachte golf van opwinding en ontroering teweeggebracht bij de toehoorders, en in alle eerlijkheid verbaasde me dat niet helemaal. Ik was tenslotte toch acteur, een performer in elk geval, een bovengemiddeld goede spreker.

Mijn toespraak was vurig geweest. Ik sprak over mijn jeugd in Almere, over hoe ik de wereld zag – of specifieker: Nederland. Ik fileerde de rechts-populisten met hun haat en nijd even genadeloos als de futloze linkse oppositieleiders met hun grijsgedraaide platen over solidariteit en eerlijk delen. Maar toch had ik vooral een hoopvolle, opzweepende preek gehouden over de toekomst – wat dat ook mocht zijn: de toekomst. Het moest toch mogelijk zijn om als jonge en veerkrachtige generatie op te staan, de handen ineen te slaan en af te rekenen met de klassieke tegenstellingen, de dogma's die het landschap in een wurggreep hielden? We hoefden ons niet neer te leggen bij de teleurstellingen van de babyboomers! Wij konden afmaken wat zij ooit waren begonnen en als generatie een moedige poging ondernemen om voorbij de machtsspellen en regelneukerij te bewegen: voorwaarts. Mijn toespraak was een gloedvol betoog voor nuance en verbroedering in een tijd waarin die termen vaak genoeg werden bestempeld als naïeve echo's uit een grijs verleden. De woorden kwamen uit mijn eigen hart, maar ik had me laten inspireren door de begeesterde toespraken van Barack Obama, destijds president van de Verenigde Staten. Obama had me drie jaar eerder zo ontroerd tijdens zijn eerste presidentscampagne in Amerika. Obama was de man die net als ik, de diversiteit waar hij over sprak belichaamd zag in zijn eigen spiegelbeeld. Hij had in mij het rotsvaste geloof aangewakkerd dat uiteindelijk ieder individu bereid is onderdeel uit te maken van iets wat groter is dan hijzelf, zolang hij maar in zijn persoonlijke verlangens en angsten wordt erkend.

Mijn toespraak had me binnen maatschappelijk betrokken kringen gelanceerd als 'iemand om in de gaten te houden'; in *NRC*

Handelsblad en *de Volkskrant* werd ik zelfs speciaal genoemd als hoopvolle noot in cynische artikelen over de manifestatie. Maar onder de streep hielp die preek me natuurlijk niet vooruit, leverde de woordenzee me niets op, behalve dat ik de weken daarna opeens werd uitgenodigd door allerlei obscure politieke clubjes voor debatten en lezingen, vaak in ruil voor een boekenbon of een fles goedkope rode wijn.

Hoewel mijn idealisme – mijn woede over het disfunctioneren van het bestuurlijke systeem – zeker geen pose was en ik me vaak kon verliezen in het idee van de maakbare samenleving, met weemoed luisterend naar Bob Dylan, John Lennon en Paul Simon, had ik geen idee wat ik met die gevoelens aan moest. Ik kon het me helemaal niet permitteren om pro Deo de revolutie af te kondigen, want ik had geen rooie rotcent. Dat maakte me eigenlijk een hypocriet, een revolutionair van niks, iemand die eerst zijn huur bij elkaar wilde schrapen en succesvol wilde worden voordat hij de wereld zou veranderen. Aan de andere kant: ik was geen politicus, ik was een kunstenaar. Ja, ik had mooie woorden over hartstocht en geestdrift, maar ik wist niets van beleid, van cijfers, van de processen die ten grondslag lagen aan de samenleving waarin we leefden. Als ik heel eerlijk was had ik die toespraak op het Malieveld gewoon gehouden omdat ik mensen een gevoel van hoop wilde geven in een sombere tijd. Niet omdat ik precies wist hoe we problemen moesten oplossen, maar omdat ik erin geloofde dat hoop een veel waardevoller goed was dan mensen zich realiseerden. Zogezegd handelde ik in immaterieel goed, onmeetbaar voor het Centraal Planbureau maar voor de mensheid van onschatbare waarde.

Veel mensen hadden me juichend ontvangen, maar in de trein terug had Hessels me de maat genomen.

‘Inhoudelijk was het natuurlijk een flutverhaal.’

‘Een flutverhaal?’

‘Ja, hope, change, yes we can. Ik ben halfzwart en kom uit Almere, blablaba. Obama Obama Obama. Hoop effectbejag, weinig inhoud.’

‘Gevoel is toch ook inhoud?’

‘Nee, Johan, gevoel is gevoel! Inhoud is: wat gaan we eraan doen? Ideeën, voorstellen. Een visie bestaat niet alleen maar uit een narratief. Het is natuurlijk doodeng dat er mensen zijn die op je zouden willen stemmen terwijl je zo verbluffend weinig zegt, alleen omdat je ze zo goed bedwelmt.’

‘Hessels!’

‘Ja, ik moet streng voor je zijn, Fretz. Er kwam net een Engelsman naar me toe die zei: “I don’t understand a fucking word of what that lad just said, but he should run for president some day!” Dat is krankzinnig. Je moet de politiek in. Je hebt een zeldzaam talent, je bent er nog lang niet, maar je bent het aan jezelf en dit land verplicht daar wat mee te doen.’

‘Verplicht? Ho eens even, ouwe socialist. Ik moet helemaal niks!’

‘Man. Luister. Normaal hebben alleen fascistten zo’n talent.’

‘Ga je me nu ook nog met Mussolini vergelijken?’

‘Ik bedoel: je kunt mensen raken met woorden.’

‘Ik ben acteur.’

‘Je bent bevlogen. Of meende je niet wat je net zei?’

‘Ja, natuurlijk!’

‘Nou dan!’

‘We hoeven toch niet allemaal in de rij te staan om in de voetsporen te treden van de grote Levi, of wel soms?’

‘Maar je zou zover kunnen komen. Als jij je omringt met een aantal intellectuele zwaargewichten die begrijpen wat voor maatregelen er nodig zijn om dit land te hervormen, dan wordt je verhaal sterker. Je bent... echt. Authentiek. En je hebt een groot retorisch talent.’

‘Politiek is meer dan verhalen vertellen, zeg je net.’

‘Zeker, maar zonder verhaal is politiek niets. Het begint dus bij een verhaal. Aan de rest kun je werken. En ik zweer het je: als je dat doet, is het slechts een kwestie van tijd voor je in het Torentje zit. Als je je maar aan de regels van het spel houdt, natuurlijk. Dus geen seksuele escapades met prostituees, geen openlijke geweld-

pleging en geen drugsgebruik in het zicht van mensen buiten je inner circle.’

Dat ik geen politieke carrière ambieerde, leek Hessels weken later nog altijd niet te begrijpen, want nu begon hij er dus weer over.

‘Hoe vaak moet ik het nog zeggen, Arno Hessels: ik wil niet de politiek in,’ zei ik terwijl Anders Breivik dansend voorbijliep met een geweer.

‘Nu misschien niet, maar wie weet: later. En dan kan het niet meer. Door een paar stomme polaroids. Dit kost je straks twaalf zetels. Minstens.’

‘Laat me met me rust, Hessels. Als ik zin heb snuif ik mijn neustussenschot eruit. Samen met een Poolse hoer en mijn pik uit mijn broek. Voor mijn part zet Erwin Olaf het op de foto. Niet dat ik daar zin in heb. In een Poolse hoer. Ik zet zelf meer in op haar.’ Ik wees naar een knap meisje met sproeten in de hoek. Ze was verkleed als Pippi Langkous, volgens mij niet echt een taboe, maar wat derde het, ze had een dromerige lach, alsof alles nog moest beginnen.

‘Om Mila te vergeten?’ wilde Hessels weten.

‘Dat lukt me nooit. Maar zij is prachtig. Misschien met mijn ogen half dicht straks, kan ik Mila erbij bedenken.’

Hessels lachte. ‘Grote woorden, Fretz. Zo’n schoft ben jij niet.’

‘Was ik maar zo’n schoft. Dat zou mooi zijn.’

‘Nee, man, jij mag nooit een schoft worden, dan ben je je unique selling point kwijt. Blijf een lieve jongen. Dat maakt je geschikt. En trouwens: wie gaat het land anders redden over twintig jaar?’

‘Ik niet, Hessels. Laat iemand anders het maar doen. Jij misschien?’

‘Dacht het niet.’

‘Je maakt een grotere kans.’

‘Waarom?’

‘Jij hebt een Duits voetbalshirt aan; dat wil het volk je over twintig jaar vast wel vergeven.’

‘Dat betwijfel ik.’

‘We zullen het zien.’

Ik wilde doorlopen, maar Hessels versperde me de doorgang naar de hal. ‘Johan. Dit is niet echt het juiste moment, maar ik moet je over iets spreken. Iets belangrijks. Het gaat over Levi.’

‘Onze hoop in bange dagen,’ zei ik spottend.

‘Ik heb je hulp nodig.’

Ik lachte. ‘Vandaar dat je zo’n haast maakt. Je wilt zeker dat ik hem ga vervangen?’

‘Ik meen het, Johan. Bel me morgen.’

‘Ik weet niet wat je van me wilt, Hessels, maar ik ga niet op die man stemmen.’

‘Geeft niet. Bel me!’

Nog voor de klok twaalf uur sloeg, stond iedereen strak van alles wat God verboden had, en stonk het zo intens in huis dat het leek alsof we in de ondergrondse gangen van een begraafplaats verzeild waren geraakt. Elke vorm van beschaving had het pand verlaten. Jurjen, een oude vriend van Willem en mij die we al anderhalf jaar niet meer hadden gezien doordat hij in een psychose was geraakt, stond verkleed als Jozef Fritzl in de hoek tegen de billen van een meisje aan te rijden dat van zichzelf al dik was, maar zich met behulp van papier-maché voordeed als een zwangere tienermoeder met een sigaret in haar mond. Willem sloeg telkens zijn plastic slavenketting om de nek van R. Kelly en riep: ‘Hier komen, nigger, hup!’

Doordat ik de helft van de gasten niet kende, heerste bij een aantal van hen het misverstand dat Willem en Elin een arme kroegfotograaf van straat hadden geplukt.

‘You want picture?’ zei ik in gebroken Engels.

‘No! Ga maar ergens anders heen en laat ons met rust,’ snauwden een paar mooie, hoogblonde studentes in de hoek van de kamer me toe, zonder me een blik waardig te gunnen.

Vooraf Elins corpsvriendinnetjes behandelden me als stront, tot ze er na tien minuten achter kwamen dat ik geen polaroid-

Pakistaan was, maar al anderhalf jaar de huisgenoot van hun dispuutsgenote, iemand met een Nederlands paspoort, shampoo en een HBO-diploma. Zonder uitzondering kwamen ze met het bekakte schaamrood op hun wangen hun excuses aanbieden. Dat waren de momenten dat ik ongetwijfeld had kunnen toeslaan. Maar met meisjes die zich zo neerbuigend hadden gedragen naar mijn Pakistaanse alter ego, wilde ik niks te maken hebben, hoe heerlijk de Anne Franks, de Natascha Kamphuschens, de An's en Eefjes van deze avond er ook uitzagen.

Dit alles speelde zich af onder de ogen van Willem die ontsteld mijn kieskeurigheid gadesloeg en zei: 'Och Johan, ik word er af en toe zo verdrietig van hoeveel jij zou kunnen neuken.'

Toen de laatste donkerte van de nacht tanende was en de meeste feestgangers naar huis waren gevlucht, weg van deze dependance van de hel, klonk de melancholische aftermath-muziek van The Kings of Convenience door de kamer en lag Joran van der Sloot laveloos en doorgesnoven op het balkon zijn vergane jeugd te herbeleven. Sommigen dachten dat hij dood was. Iemand stelde voor hem in zee te gooien. Die kreeg acuut een klap van Fritzl.

Het duurde niet lang voordat Joran uit zijn coma ontwaakte en in een taxi naar Oud-Zuid zat, op weg naar zijn vrouw en vijf kinderen. De vloer was bezaaid met lege flessen, enveloppen en half-verscheurde kostuums. Overal klonk gezang, wezenloos gefluister, gelebber, in het toilet weergalmde gekreun.

Toen ik mijn kamer in liep en daar de Führer zag slapen, twijfelde ik er geen moment aan om hem wakker te schudden. Ronald Boonstra schrok, opende zijn ogen en riep: 'Priscilla, hier met die afstandsbediening!' voor hij weer in de werkelijkheid was. Ik trok hem van mijn matras overeind.

'Kom op, Adolf, *aufrausen*: ik wil slapen, er liggen matrassen in de woonkamer.'

'In de jaren veertig was ik nooit voor iemand als jij de kamer uitgegaan,' zei hij lachend.

Terwijl ik Hitler de kamer uit duwde en nog net hoorde hoe hij

luidkeels aan Willem vroeg waar de fles Coebergh was gebleven, keek ik naar de spiegel. Veel jongens hebben spiegels in hun kamer, zodat ze kunnen zien hoe ze meisjes neuken. Dat was bij mij niet anders, alleen was in mijn spiegel meestal te zien hoe ik geen meisjes neukte. Alles wat ik zag was een polaroid-Pakistaan: een gaaf gezicht dat sluipend ouder werd, niet door rimpels, maar doordat het alsmaar meer tot wasdom kwam. Mijn voeten plakten vast aan de grond die door van alles goor was. Ik keek mezelf lodderig aan, plofte neer op mijn bed en dacht met weemoed terug aan vroeger, voor zover ik al een vroeger had. Op hoeveel Almeerse huisfeestjes had ik niet van onschuld vervuld op de bank gezeten met een glas cola in mijn hand, terwijl om me heen de jeugdigheid ontplofte en het reuzenrad van de hormonenkermis op hol sloeg? En had ik toen al die tijd niet de gedachte gekoesterd dat het later anders zou zijn; dat er een moment zou komen waarop ik zonder al die taferelen als toeschouwer gade te slaan, midden in het zorgeloze nu zou staan?